

Rijad
Crnišanin

Izložba plakata

dijalog

dva

pisma

Esma
Zilkić

Decembar, 2025

UMJETNIČKA GALERIJA – KUĆA MIRA

IZLOŽBA PLAKATA “DIJALOG DVA PISMA”

RIJAD CRNIŠANIN
ESMA ZILKIĆ

06.12.2025
Umjetnička galerija – Kuća Mira

дијалог dijalog
два dva
писма pisma

Naziv publikacije:

Dijalog dva pisma: Bosancica i Latinica

Autori izložbe i plakata

Rijad Crnišanić & Esma Zilkić

Koncepcija izložbe: Prof. dr. Džemil Bektović

Tekstovi: prof. dr. Džemil Bektović

Urednik: Centar za aktivnu memorizaciju i vizualizaciju

Koncept i dizajn: Mr. Rijad Crnišanić

Lektura / Korektura: Doc. Nedžma Zukorlić

Izdavač: Univerzitet u Novom Pazaru

Za izdavača: Prof. Dr. Suad Bećirović, rektor

Organizator izložbe: Udruženje Likovnih Umjetnika Tutin

Mr. Medžid Fakić, predsjednik

Mjesto i datum izložbe: Tutin, Sandžak, Srbija 06.12.2025

Štampa: GrafikART

Tiraž: 100

ISBN: 978-86-83074-19-8

Sadržaj

Likovna Kritika	6
<i>Autor teksta : prof. dr. Džemil Bektović</i>	
Pregled umjetničkih djela	
<i>Vizualni umjetnici :</i>	
<i>Mr. Rijad Crnišćanin & dipl. graf. diz. Esma Zilkić</i>	14
Kratka biografija	
<i>Mr. Rijad Crnišćanin</i>	36
Kratka biografija	
<i>dipl. graf. diz. Esma Zilkić</i>	38

Latinica & Bosančica

дијалог

dva

два

писма

pisma

U okviru uzavrele i hibridne sandžačke umjetničke scene, zadovoljstvo je najaviti novo ime Rijada Crnišanina koje se predstavlja svojom prvom izložbom "Bosančica – paradigma kulture". Sami naslov izaziva pozornost i govori da je pred nama mlad i ambiciozan autor čiji se poetski diskurs zasniva na postulatima postmodernog grafičkog dizajna i njegovim sintezama. S druge strane, njegovi radovi otkrivaju talentovanog grafičkog dizajnera, jednog od rijetkih istraživača bosanskog glagoljskog pisma, s ciljem kreiranja određenih identitetskih paradigmi koje dobijaju svoju konačnicu u obliku visoko estetiziranih i krajnje artiziranih vizualnih kompozicija.

Zastupnik semiološko-asocijativnog grafičkog dizajna, u ovom slučaju se to odnosi na postere, predstavlja kamen temeljac jedne nove umjetničke škole na Sandžaku u kojoj će Rijad Crnišaniin sasvim sigurno igrati veoma važnu ulogu. Ova škola bazično se bavi metodološkom i analitičkom istraživanju grafičkog dizajna koja prvenstveno zadovoljava kriterije aproprijativnog umjetničkog izraza. Očigledno da je njegov mentor – prof. Laze Tripkov, koji spada u avangardu makedonskog dizajna, te zastupnik minimalističkog koncepta i *Bauhaus* dizajna kojeg često kombinuje sa kinetičkim komponentama dizajna, imao odlučujući utjecaj na Crnišaninov rad.

Dosadašnji opus i sama izložba Rijada Crnišanina ukazuju na autorov zadatak da istraži dvije konceptualne dileme: koliko je važna bosančica u bošnjačkoj savremenoj kulturi i da li postoji prostor za inovativnu semiotičku interpretaciju bosančice u domenu umjetnosti, u ovom slučaju u području grafičkog dizajna. U potrazi za odgovorom, u kontekstu konceptualne sadržajnosti, umjetnički opus Rijada Crnišanina također se može podijeliti na dvije cjeline: jednu vezanu za koncept i stilska opredjeljenja koja definiraju ovog mladog autora te drugu, koja se odnosi na pristup, formalni način izvođenja i stepen virtuoznosti u tehničkim postupcima i konačnim rješenjima.

U prvoj fragmentaciji uočljivo je da autor uvijek ima jasnu viziju šta je umjetnost, kakve poruke treba dijeliti i u čemu se sastoji suština umjetničkog djela. Kada razmišlja o osnovnim umjetničkim idejama, koja su njegova konstatna preokupacija, autor razumije da zamršeni uzorci i elegantni oblici starih glagoljskih slova, koja su zvanični *transcript* srednjovjekovne Bosne, dugo vremena su bili samo mistične forme dok je njihovo porijeklo definisano u isprepletenim svjetovima historije, mitologije i umjetnosti. Zbog toga bosančica, kao i slični pandani poput keltskih *ogham*-a, nadilazi svoju ulogu sistema pisanja i postaje simbol kulturnog identiteta i otpornosti. Nastalo u periodu srednjovjekovne države Bosne, ovo pismo je bilo više od praktičnog alata; ono je bilo iznad svega izraz duhovnosti, zvanično pismo državnog upravljanja i osnova nacionalne svijesti.

vNa primjeru stećaka, kao i u pojedinim državnim dokumentima, zapažamo da uglasti geometrijski oblici bosančice nose izrazitu minimalističku ljepotu i jednostavnost. Ovi oblici često su u suprotnosti s kitnjastim dekorativnim ornamentima koji obično prate napisane tekstove. Na taj način, ova dva elementa elegantno se dopunjuju i stvaraju harmoničnu korelaciju između riječi i slike.

Lično, kao dugogodišnji historičar umjetnosti, razmišljajući o radovima Rijada Crnišanina i prateći njegov razvoj tokom studija kao profesor, bio sam fasciniran time kako pristupa i reinterpreтира ovo iskonsko bošnjačko pismo, ne samo kao reliktnog nacionalnog naslijeđa, već i kao živopisnog izvor kreativne inspiracije. Prva impresija o njegovom radu, koja se kasnije potvrdila u komunikaciji s autorom, ukazuje da je Crnišaninov rad prije svega duboko ličan i evokativan. S druge strane, izložene kompozicije sadrže dozu dvojnosti – istovremeno su i jednostavne i složene.

U njegovim kompozicijama oštre forme bosančice se suprostavljaju savremenim dizajnerskim principima, ali autor svojim lucidnim rješenjima stvara dijalog između srednjovjekovnog i savremenog. Kroz njegove postere posmatrač dobija reminiscencije i vizualizaciju na svetu prirodu ovih *skripti*, gdje svaki potez ima značenje, a svaki uzorak kreira naraciju.

Ontološka i gnoseološka koncepcija njegovih oblika, kao i precizno oblikovan umjetnički diskurs, čine njegova djela bliskim idealnom post-strukturalističkog izraza.

Dublji uvidom u esenciju Crnišaninovih kompozicija može se uočiti da radovi predstavljeni na ovoj izložbi povezuju grafički dizajn i semiologiju, vraćajući bosančicu kao živu tradiciju savremene kulture. Integracijom slova u narativni kontekst, mladi autor redefinira bosančicu ne samo kao historijski artefakt nego i kao svestrani medij izražavanja.

Stoga se njegovi poster mogu tumačiti dvojako: kao grafičke slike i kao logotipi. Tako koncipirani poster, bez sumnje, nose čistu asocijativnost i ekspresivnost, gdje se isprepliću pojmovi iz prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. U kompozicijama se opaža karakteristična geometrizacija i stilizacija formi te razbijanje slike na strogo definirane plošne površine. Cjelokupna impresija upućuje na dekonstruktivnu metamorfozu postignutu ukrštanjem horizontalnih i vertikalnih linija koje označavaju apstraktno-asocijativne sisteme znakova i elementarnih simbola.

Metafizički povezani dizajn-slova bosančice evociraju slične kaligrafske inskripcije iz osmanskog perioda, koje posjeduju identičnu relaciju s formalnim, stilskim i kulturnim elementima bošnjačkog identiteta.

Kao rezultat svega toga, u smislu dijahronijske piktoralne sintagme, Crnišanin evoluir kroz širok spektar tema različitih profila i vlastitih preokupacija poput namaza, duhovnih vrijednosti sufizma, stećaka, sevdaha, bosanskih ćilima, etnogeneze i historijskih narativa.

Jedan od najizraženijih elemenata izložbe jeste prilagođeni font inspiriran bosančicom. Modernizirajući njegove ugaone oblike i spajajući ih s čistom, digitalnom estetikom, Rijad Crnišanin stvara font koji je ujedno funkcionalan i prožet nasljedem. Ova slova, pogodna za **branding dizajn**, pokazuju kako se tradicionalni oblici mogu prilagoditi savremenom vizualnom jeziku.

Zbog toga se autor najčešće kreće unutar varijante stilizirane i apstraktne produkcije izvedene u klasičnim tehnikama i tematskim cjelinama grafičkog dizajna. U cilju ostvarivanja ideje autor koristi sve inovacije koje mu savremena tehnologija pruža, kombinirajući digitalne i akademske tehnike u formalnim elementima kompozicije. U posterima dominiraju izrazito naglašena koloristička rješenja s monohromatskim i komplementarnim elementima, dok se narativni sadržaji potiskuju u drugi plan.

Tamo gdje dominiraju simboličko-paradigmatske predstave one su uglavnom izražene kroz geometrizovane apstraktno-figurativne forme, znakove i filozofske metanarative. Ostaje opći dojam kategoričke opredijeljenosti ovog autora da se njegov **opus operandi** odvija u okvirima subjektivnog iskaza, konkretnih vizualnih istraživanja, preispitivanja konvencionalnog, akademskog pristupa u stvaranju dizajnerskog djela, te izraženi eklektizam u odnosu na formalno-estetske koncepcije historicizma.

Rijadovo istraživanje dizajnerskog potencijala bosančice u logotipima pokazuje njegovu sposobnost da prenese autentičnost i dubinu. Njegovi logotipi, koji često uključuju prepoznatljive forme bosančice, upečatljivi su svojom jednostavnošću i ukorijenjenošću. Oni djeluju kao vizualna sidra, prizivajući osjećaj historije, dok istovremeno govore o savremenom senzibilitetu. Svaki poster nosi vlastitu priču kojom autor oživljava i reinterpreтира ova srednjovjekovna pisma, nudeći uvjerljiv kontrapunkt – djela Rijada Crnišanina postaju svjedočanstvo bezvremenske prirode stvaranja novih konstrukcija kulturnog pripovijedanja.

U konačnici, Rijadov rad inspirira širi odgovor o ulozi tradicije u modernom stvaralaštvu. Osmišljavajući bosančicu za današnji svijet, autor osigurava da ovo drevno bošnjačko pismo ostane živa tradicija koja se stalno razvija – podsjetnik na vrijednost naslijeđa, umijeća i značenja u kulturnom pejzažu koji se neprestano mijenja.

Bravo Rijade!

Prof. Dr. Džemil Bektović
historičar umjetnosti

60с4пvн44

Vizuelna

poetika

tradicije

U vizuelnom opusu Esme Zilkić tradicija se ne pojavljuje kao daleka, muzealizirana prošlost, nego kao živa materija – savitljiva, dahna i spremna na transformaciju. Autorka ulazi u prostor kulturnog naslijeđa ne kao etnograf koji bilježi, već kao umjetnica koja sluša, interpretira i preoblikuje. Njeni plakati predstavljaju prostore u kojima slovo postaje svjedok, predmet postaje metafora, a tradicija glas koji govori savremenim ritmom.

Zilkić gradi vlastiti vizuelni alfabet bošnjačke kulture, pri čemu svako slovo postaje simboličko tijelo jedne priče. U njenom pristupu prisutna je suzdržana elegancija i jednostavnost linije, čistoća forme, odsustvo suvišnog te duboko poštovanje prema predmetima koji nose stoljetne narative. Tradicionalni elementi nisu tek dekor, već nosioci značenja koji otkrivaju kako se kultura prenosi, mijenja i preživljava.

Autorka se kreće promišljeno između dva pola: između traženja suštine predmeta i njegove simboličke reinterpretacije. Ona ne kopira oblik objekta; prevodi ga u jezik savremenog dizajna, lišavajući ga suvišnog, ali mu ostavljajući dušu.

Seriја započinje „Ahmedijom“, djelom koje funkcioniše kao tiha, gotovo meditativna vertikala. Slovo A, oblikovano od konture tradicionalne vjerske kape, postaje simbol uspravljanja, molitve i duhovnog kontinuiteta. Bordo i bijela boja djeluju kao naslijeđe i vizuelna mantra jednog naroda.

U ovom djelu jasno se očituje autorkina sposobnost da predmetu vrati dostojanstvo, oslobađajući ga pritom nepotrebnih ornamentalnih slojeva. „A“ stoji uspravno poput alema na minaretu, poput čovjeka koji ustrajava u tradiciji, ali se ne boji savremenog jezika vizualne komunikacije.

„**Bohča**“ je možda najnježniji rad serije. Ne govori glasno, ali nosi cijeli univerzum domaćih, intimnih predmeta: ruho, čuvanje, darivanje, odlazak, dolazak, miraz, tajne, želje i blagoslove. Slovo B djeluje kao presavijeni trenutak – pokret ruku koje spremaju uspomenu.

Autorka ovom djelu daje intimistički karakter, kao da svaki detalj nosi zvuk platna koje se presavija i mekoću tekstila, doma i sjećanja. Uspostavlja se balans između tradicije kao rituala i dizajna kao savremenog vizuelnog jezika.

„**Daire**“ unose puls u seriju. To je djelo koje diše ritmom. Kružnica daire, jednostavna a moćna, pretvara slovo D u instrument zajedništva. U njegovoj šupljini odjekuju svečanost, ženska pjesma, radost, otkucaj zajednice. Minimalnim sredstvima autorka je zadržala suštinu – zvuk predmeta. Gledalac gotovo da ga može čuti.

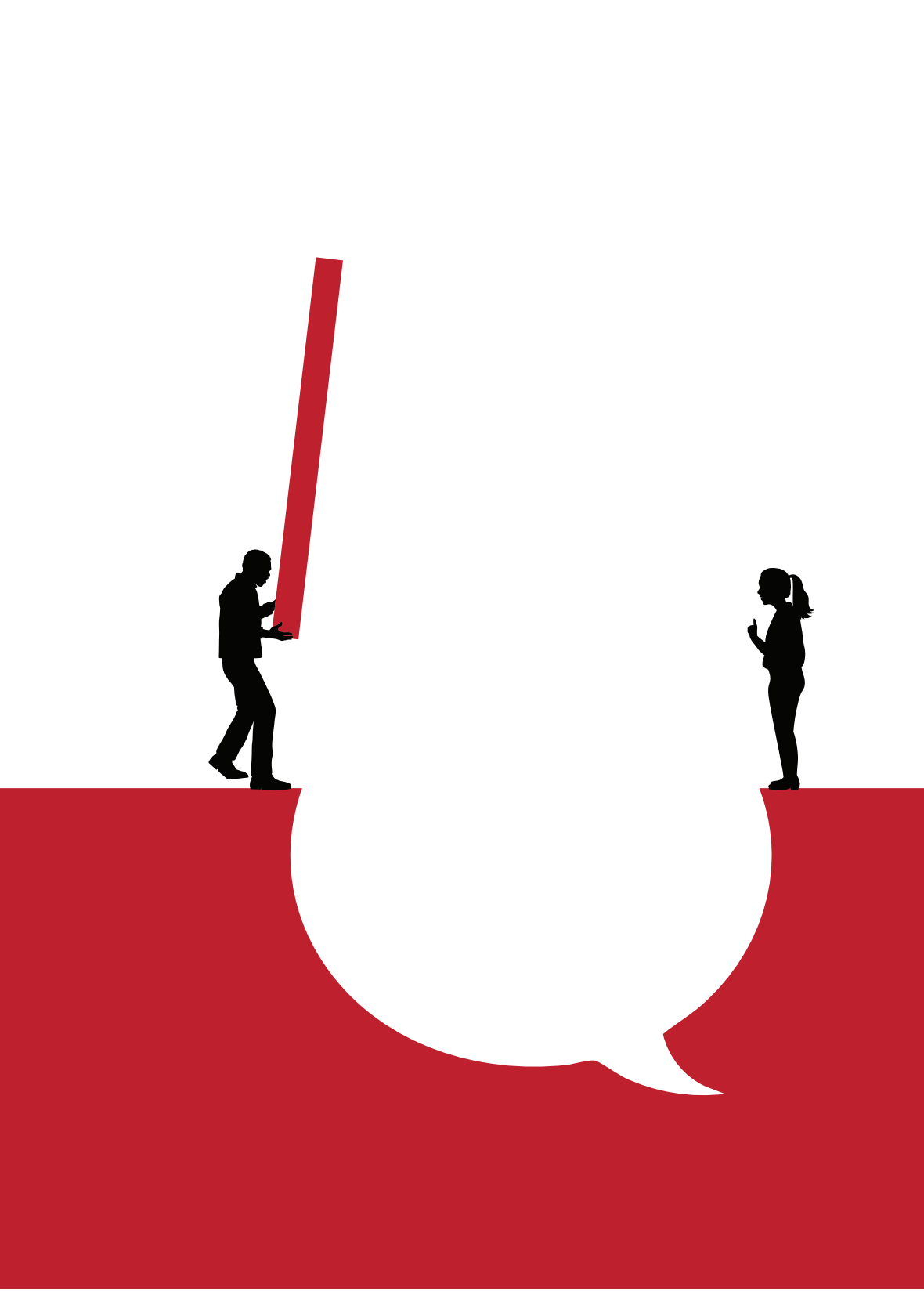
„Derdef“ uvodi kontemplaciju. Krug, arhetipski i simbolički snažan, postaje polovina slova. U tom rezanom, a savršenom luku otvara se prostor za promišljanje o ručnom radu, strpljenju, ponavljanju – o ritmu koji je duboko ljudski. Zilkić se ovdje poigrava odnosom praznine i ispunjenosti: prostor unutar derdefa djeluje kao mjesto tišine, mjesto gdje nastaje ornament, nit, misao. On predstavlja alat ljepote, metaforu stvaralačkog čina.

„Fes“ je snažno identitetsko djelo. Kumulacija fesova koja gradi slovo F stvara monumentalnu formu nalik stablu, stečku ili spomeniku. Kićanka koja se spušta niz oblik djeluje kao historijska bilješka – simbol pripadanja, statusa i dostojanstva. Slovo postaje arhitektura pamćenja. Autorka tradiciju predstavlja kao vertikalnu identiteta.

„Goblen“ je posveta unutrašnjosti doma – prostoru u kojem se generacije prepoznaju u motivima, cvjetnim ornamentima, šarama, tišini i rukama koje su tkale. Krug i mreža linija u obliku slova G evociraju starinski zid porodične kuće, sjenke goblena iznad svakodnevnih razgovora. Djelo najdublje priziva nostalgiju, ali bez patetike: ono poštuje tradiciju i istovremeno je oslobađa, pretvarajući je u savremeni vizuelni znak.

Bravo Esma!

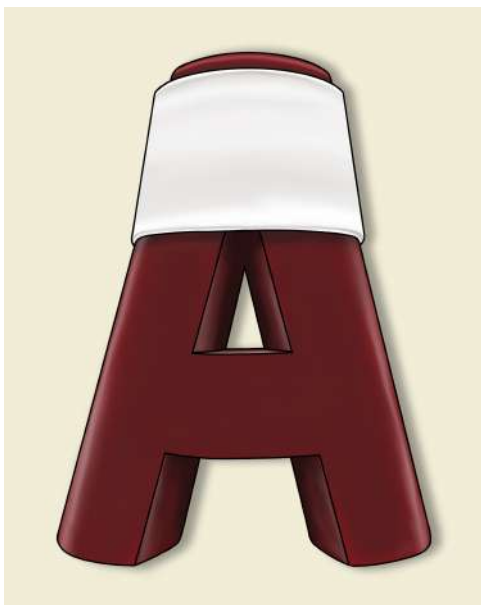
Prof. Dr. Džemil Bektović
historičar umjetnosti

*Ono što je do sada objašnjavano,
dalje govori samo sobom.*

F - Fes
Plakat 50x70 cm 2025

A - Ahmedija
Plakat 50x70 cm 2025

Slovo T inspirisano je tespihom, on u bošnjačkoj tradiciji ima vjerski aspekt, služi za zikr, za veličanje i spominjanje Boga. Zrna tespiha, postavljena jedna do drugog i raspoređena duž vertikalne i horizontalne linije, formiraju slovo T, sastoji se od tačno 33 zrnca kao i tespih, što kada se 3 puta pređe dobija broj 99, što predstavlja 99 Allahovih imena.

Svaka Bošnjačka kuća ima minimum 2 tespiha, a oni kao ručne brojanice žive kroz vjerske prakse, molitve, običaje.

T - Tespih
Plakat 50x70 cm 2025

Stećci - kameni spomenici
Plakat 50x70 cm 2024

Sufizam - duševna harmonija
Plakat 50x70 cm 2024

Sevdah - bošnjački bluz
Plakat 50x70 cm 2024

*Ta muzika, prožeta dubokim
emocijama i melanholičnim
tonovima, oslikava dušu
bošnjačkog naroda i njihove
životne priče. Ime "sevdah" potiče
od turske riječi "sevda" što znači
ljubav ili strast, što savršeno
opisuje emocionalni naboj ove
muzike.*

*Danas, sevdah doživljava
renesansu. Mnogi savremeni
umjetnici kombinuju tradicionalni
zvuk sa modernim muzičkim
elementima, stvarajući novi izraz
koji privlači mlađe generacije.*

Bosanski Čilim:
Tkani Spomenik Tradiciji
Plakat 50x70 cm 2024

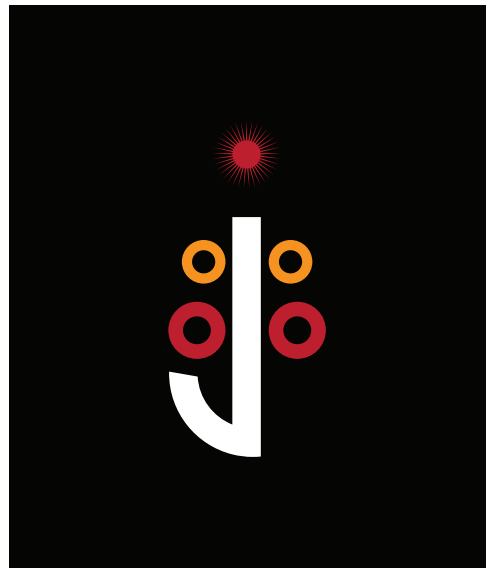

Izvor Mudrosti
Plakat 50x70 cm 2024

*Junaci Dinarskih planina su
oličenje prirodne snage i
borbenosti Bošnjaka koji su kroz
historiju branili svoje domove i
tradiciju u planinskim predjelima.*

*Ovi junaci predstavljaju, ne samo
borbu za slobodu, već i snagu
duhovne i kulturne opstojnosti.*

*Planine, kao nepopustljive
prepreke, simboliziraju čvrstinu
bošnjačkog naroda, koji je uvijek
bio spreman da se bori za
očuvanje svog identiteta.*

Junaci dinarskih planina
Plakat 50x70 cm 2024

V - Vreteno
Plakat 50x70 cm 2025

Š - Šamija
Plakat 50x70 cm 2025

J - Jambolija
Plakat 50x70 cm 2025

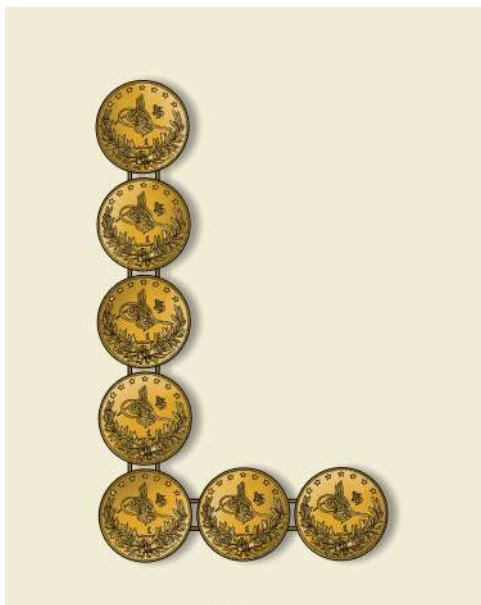

Bosansko turbe:
Poštovanje predaka
Plakat 50x70 cm 2024

K - Kolan

Plakat 50x70 cm 2025

L - Lira

Plakat 50x70 cm 2025

N - Nanula

Plakat 50x70 cm 2025

Slovo N izvedeno je iz oblika nanule, tradicionalnih drvenih papuča koje su nosili Bošnjaci. Nanule su karakteristične po drvenom donu i jednostavnom dizajnu, često sa kožnim kaišem preko prstiju.

U ovom dizajnu, slovo N je oblikovano tako da odražava osnovne linije i konture nanule, stvarajući tipografski element koji čuva duh tradicije. Ovaj pristup pokazuje kako se elementi tradicije mogu koristiti kao inspiracija za stvaranje novih vizuelnih izraza. Inspiracija za ovaj rad pronađena je u starim nanulama koje su izložene u Muzej "Ras" u Novom Pazaru.

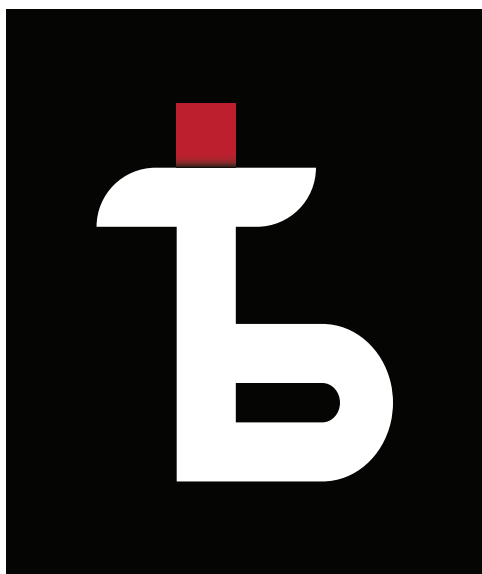
Konjički drvorez
Plakat 50x70 cm 2024

Kaftan
Plakat 50x70 cm 2024

*Bogumili, duhovni i kulturni pokret
duboko ukorijenjen u
srednjovjekovnoj historiji Bošnjaka,
ostavili su neizbrisiv trag na njihov
kolektivni identitet.*

*Ovaj plakat simbolizira bogatu
tapiseriju mitova i priča vezanih za
Bogumile, prikazujući njihovu ulogu
čuvara jedinstvenog pogleda na
svijet. Kroz ove legende, Bošnjaci
čuvaju vezu s mudrošću svojih
predaka, jačajući temelje svog
historijskog i kulturnog naslijeđa.*

Legende o Bogumilima
Plakat 50x70 cm 2024

S - Sofra
Plakat 50x70 cm 2025

Bošnjačka mitologija: Legenda o zmaju
Plakat 50x70 cm 2024

Handžar:
Simbol borbe i časti
Plakat 50x70 cm 2024

Ljiljan:
Simbol historije
Plakat 50x70 cm 2024

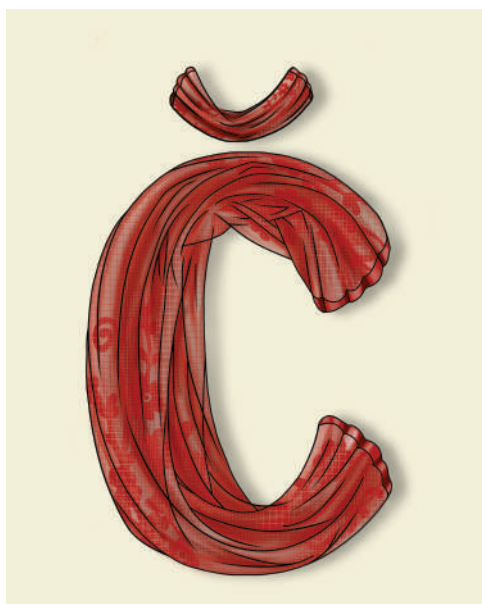
O - Ojice
Plakat 50x70 cm 2025

G - Goblen
Plakat 50x70 cm 2025

M – Milje
Plakat 50x70 cm 2025

Č – Četkija
Plakat 50x70 cm 2025

B – Bohča
Plakat 50x70 cm 2025

Bohča je čuvarica doma, uspomena i vrijednosti koje su se prenosile s koljena na koljeno. U njenim preklopima isprepliću se tišina kućnog ognjišta, briga majki i skromna ljepota običaja koji su oblikovali život bošnjačkog naroda.

Nekada neizostavna u svakodnevici, bohča je služila da zaštiti i ponese ono što je najdragocjenije: odjeću, darove, male porodične tajne. Njeno omotavanje nije bilo samo praktičan čin, već i simbol pažnje, gest koji govori o toplini doma, o pripadanju i o poštovanju tradicije.

Zvijezda bosanskog neba
Plakat 50x70 cm 2024

Divan:
Simbol zajednice i razgovora
Plakat 50x70 cm 2024

Romanija je planina koja se prostire kroz istočne dijelove Bosne i Hercegovine, poznata po svojoj divljoj, netaknutoj prirodi. Njeni visovi, prekriveni šumama, stjenovitim vrhovima i planinskim pašnjacima, oduvijek su bili utočište ljudima i životinjama.

Planina nije samo prirodni fenomen, već i simbol snage i opstanka kroz historiju. Kroz njene doline i padine prolazili su narodi, borbe, a njena divlja ljepota ukazuje na čvrstinu i nepopustljivost Bosne i Hercegovine, čuvajući svoje tajne, ali i pozivajući na poštovanje i divljenje.

Romanija
Plakat 50x70 cm 2024

Ahdnama:
Povelja slobode i suživota
 Plakat 50x70 cm 2024

Sahat-kula:
Vrijeme i identitet
 Plakat 50x70 cm 2024

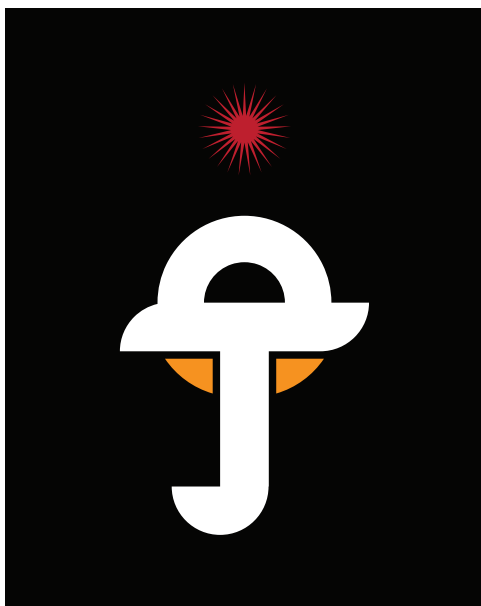
Tambura:
Zvuk prošlosti i tradicije
 Plakat 50x70 cm 2024

Tambura, tradicionalni muzički instrument, odjekuje dušom Bošnjaka, noseći odjeke njihove historije i kulturnog naslijeđa.

Ovaj plakat ističe tamburu kao simbol harmonije i pripovijedanja, utjelovljujući emocije, tradiciju i zajednički duh Bošnjaka. Kroz svoje bezvremenske melodije, tambura povezuje generacije, čuvajući suštinu njihovog identiteta i zajedničkih iskustava.

**Namaz - duhovna osnova
bošnjačkog naroda**
Plakat 50x70 cm 2024

Ključ Tekije
Plakat 50x70 cm 2024

*Nije to samo skup glasova i pravila,
već živi svjedok trajanja jednog
naroda. U njegovim slojevima
utkane su historijske borbe, ljubavi,
vjerovanja i nade; njegovi naglasci
i ritmovi govore o raznolikosti, a
njegova blagost i širina o
otvorenosti ljudi koji njime govore.*

*Bosanski jezik je stub identiteta. Tih,
ali postojani temelj koji je izdržao
promjene, pritiske i tiha vremena
kada se moralo više šutjeti nego
govoriti. Uprkos svemu, ostao je
čvrst, prepoznatljiv i svoj, čuvajući
tajne prošlosti, ali i nudeći prostor
budućim generacijama da u
njemu grade svoje misli i snove.*

Bosanski jezik: Stub identiteta
Plakat 50x70 cm 2024

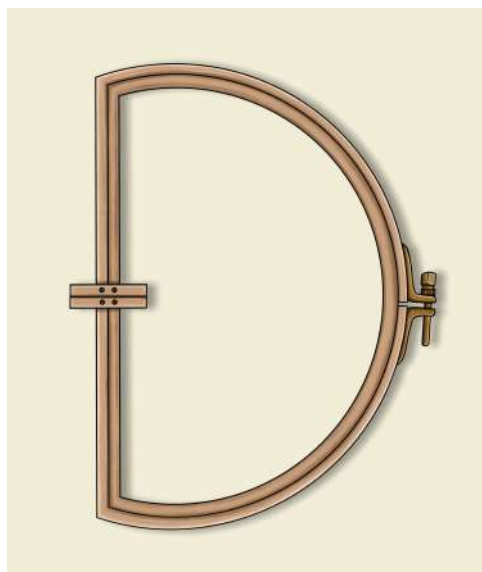
Z – Zurla

Plakat 50x70 cm 2025

D – Daire

Plakat 50x70 cm 2025

Đ – Derdef

Plakat 50x70 cm 2025

Kao što derdef obavija platno i daje mu stabilnost, tako i njegova forma nosi osjećaj reda, smirenosti i fokusa. U njegovim drvenim, kasnije metalnim ili plastičnim obručima čuva se duga tradicija ručnog veza, zanata koji je ispunjavao slobodno vrijeme, ali i ispunjavao dušu. Svaki ubod igle bio je mali čin posvećenosti, a svaka nit trag neke tihe, lične priče.

Danas, dok mašine preuzimaju brzinu i jednostavnost, ostaje želja da se mladi ponovo susretnu s ručnim vezom, da bar ponekad izaberu sporiji put, onaj koji traži dodir, strpljenje i unutrašnji mir.

R – Rahla
Plakat 50x70 cm 2025

Ć – Ćilim
Plakat 50x70 cm 2025

Kao što ćilim razapinja prostor između poda i doma, tako i njegovi geometrijski obrasci nose ritam svakodnevice, tiho pamćenje i osjećaj pripadnosti. U isprepletenim nitima vune, bojenim prirodnim pigmentima, sabrani su koraci generacija, znakovi zaštite, nade i trajanja. Svaki motiv nije ukras, već poruka, znak koji se ponavlja, varira i pamti, prenošen iz ruke u ruku, s koljena na koljeno.

Danas, u vremenu serijske proizvodnje i prolaznih stvari, ćilim ostaje poziv na zaustavljanje. Na povratak sporosti, na poštovanje procesa i razumijevanje prostora kao mjesta smisla. On ne grije samo pod, već i pogled, podsjećajući da dom ne čine zidovi, već vrijeme utkano u materijal.

Melodičnost Bosančice:
Ritam pisma i tradicije
Plakat 50x70 cm 2024

Rijeka Bosna:
Simbol vječnosti, života i opstanka
Plakat 50x70 cm 2024

*Ilirsko nasljeđe živi poput tihog
temelja pod bosanskim tlom,
skriveno u brdima, rijekama i
kamenim ostacima koji svjedoče o
najstarijim koracima naših preda-
ka. Na visoravnima gdje vjetar nosi
drevne priče, osjećaju se odjeci
naroda koji je prije nekoliko hiljada
godina oblikovao prve obrise života
na ovom prostoru.*

*Ilirski tragovi čuvaju snagu, pov-
ezanost sa zemljom i hrabrost koja
je obilježila njihovo postojanje. Ta
energija, utkana u prostor, postala
je dio karaktera generacija koje su
slijedile, ostavljajući prepoznatljiv
pečat upornosti i ponosa u kulturi
Bošnjaka.*

Rijeka Bosna:
Simbol vječnosti, života i opstanka
Plakat 50x70 cm 2024

Rijad Crnišanin je vizualni umjetnik, grafički dizajner, istraživač kulturne baštine i asistent na Univerzitetu. Njegov rad nalazi se na razmeđu savremenog dizajna i historijskih slojeva bošnjačke kulture. Rođen 17.01.1997. u Novom Pazaru, svoje obrazovanje započinje na Internacionalnom Balkanskom Univerzitetu u Skoplju, gdje diplomira, a potom magistrira grafički dizajn, i time dodatno produbljuje svoje interesovanje za vizualne komunikacije, tipografiju i kulturnu simboliku.

Njegov kreativni fokus posljednjih godina usmjeren je na bosančicu, pismo kao simbol kulturne memorije, kroz koje propituje identitet, kontinuitet tradicije i mogućnost savremene vizualne reinterpretacije. Rezultat tog istraživačkog rada je bogat opus plakata, tipografskih eksperimenata i vizualnih sistema u kojima se spoj prošlosti i sadašnjosti ostvaruje kroz snažnu simboličku naraciju.

Njegovi radovi često integrišu motive materijalne i duhovne kulture Bošnjaka u savremene vizualne forme, čineći ih relevantnim za umjetnički i akademski diskurs. Djela su mu izlagana na studentskim, lokalnim i međunarodnim izložbama, uključujući Ujedinjene Arapske Emirate, Indiju i Tursku, gdje su prepoznata po konceptualnoj dubini i snažnom vizualnom identitetu.

U sklopu njegovog širjeg umjetničkog angažmana ističe se i dokumentarni film "U potrazi za identitetom", koji otvara prostor za razumijevanje historijskih utjecaja, umjetničkog procesa i njegove lične misije očuvanja i reinterpretacije kulturnog naslijeđa.

Ova izložba predstavlja nastavak njegovog dugogodišnjeg istraživanja bosančice i njenog kulturnog konteksta. Kroz ovu seriju plakata, Rijad prikazuje slovo kao trag vremena, zapis kolektivne memorije i simbol duhovnog i estetskog naslijeđa. U dijalogu s radovima kolegice Esme, koji istražuju latinično pismo kao element materijalne i duhovne kulture, izložba otvara prostor za promišljanje o jeziku, identitetu i vizualnim formama koje oblikuju naše razumijevanje tradicije.

Rijadov rad ostaje posvećen uvjerenju da savremeni dizajn može biti most prema prošlosti i alat kroz koji se kulturni identitet čuva, prenosi i iznova stvara.

Prouči bosančicu
Otkrićeš više od slova
Otkrićeš sebe

– Rijad Crnišanin

Esma Zilkić rođena je 9. juna 2002. godine u Novom Pazaru. Studije je završila na Univerzitetu u Novom Pazaru, na Departmanu umjetnosti, smjer grafički dizajn, gdje sada i radi kao saradnik u nastavi. Tokom školovanja je razvila poseban afinitet prema minimalizmu. Njen dizajnerski pristup odlikuje se nastojanjem da bude inovativna, ali istovremeno upečatljiva, da stvara radove koji su jednostavni, ali nose jasnu i snažnu poruku.

Tokom akademskog rada, odlučila se vizuelno izraziti kroz plakat. Upravo kroz dizajn plakata pronalazi idealan format za svoje ideje, tipografska rješenja omogućila su joj da simbolično i efektno predstavi svoje poruke. Kroz tipografske plakate spaja minimalistički izraz s tradicionalnim motivima, stvarajući vizuelne kompozicije koje govore bez suvišnih elemenata, ali su duboko prožete značenjem.

Za svoj diplomski rad osmislila je projekt koji simbolički povezuje savremeni minimalistički dizajn s vrijednostima tradicije. Kroz tipografiju na plakatu šalje snažnu poruku mladim ljudima, a to je da inovacija i tradicija mogu i trebaju ići ruku pod ruku. Njene plakate karakterišu jasnoća, elegancija i izražajnost, a svaki tipografski element biran je s namjerom da potakne razmišljanje o identitetu i korijenima.

Cilj njenog rada nije samo estetski doprinos, već i podsjećanje na važnost očuvanja tradicije. Vjeruje da napuštanje kulturnih vrijednosti neminovno vodi gubitku identiteta, stoga je važno probuditi svijest mladih generacija o pravim vrijednostima. Kroz svoje plakate, ona se ne opredjeljuje za klasičnu ilustraciju, nego bira tipografiju kao glavni medij, jer vjeruje da pažljivo oblikovana slova mogu nositi težinu tradicije i inspirisati budućnost.

Na taj način, minimalistički i tipografski pristup omogućava njenom radu da postane svojevrsni narativ, a svako slovo ima svoju ulogu u prenošenju poruke. Njen umjetnički iskorak kroz plakat nije samo vizuelno privlačan, već i intelektualno te duhovno snažan, poziva na refleksiju, osvještavanje i ponos na vlastite korijene.

**Korijeni nas drže čvrsto
Tradicija nas podsjeća ko smo i
Zašto od nje ne bježimo**

– Esmā Zilkić

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд
766:[003.349+003.344(083.824) 76.071.1:929 Црнишанин Р.(083.824) 76.071.1:929 Зилкић
Е.(083.824) CRNIŠANIN, Rijad, 1997- Rijad Crnišanin, Esmā Zilkić : izložba plakata Dijalog dva pisma :
Bosancica i Latinica

: 06.12.2025, Umjetnička galerija - Kuća Mira, [Tutin] / [tekstovi Džemil Bektović]. - Novi

Pazar : Univerzitet u Novom Pazaru, 2025 ([Novi Pazar] : GrafikART). - 38 str. : reprodukcije

; 16 cm Tiraž 100. - Rijad Crnišanin: str. 36. - Esmā Zilkić: str. 38. ISBN 978-86-83074-19-8 1. Zilkić, Esmā,
2002- [umetnik] а) Црнишанин, Ријад (1997-) - Плакати - Изложбени каталози б) Зилкић, Есма (2002-)

- Плакати - Изложбени каталози COBISS.SR-ID 181373193

06.12.2025.

ISBN 978-66-83074-19-8

дијалог dijalog
dva дијалог
писма pisma

